

i nytt verk

Skräckfylld vision av globaliseringens följder

En västeuropeiskt helvete med marginaliserade stammar som har lämnats utanför cyberrymden. Ett apokalyptiskt framtidsscenario där de övergivna bevakar sig själva i här-har-du-ditt-liv-shower. En nyöversatt bok ger bränslor åt utvecklingspessimisterna.

Globaliseringens destruktiva krafter.

Samhällsvetenskap

Globalisering
Zygmunt Bauman
Övers.: Fredrik Miegel
Studentlitteratur, 2000

Zygmunt Bauman, professor i sociologi vid universiteten i Leeds och Warszawa, och författare till böcker som *Vi väntar i det postmoderna* och *Auschwitz och det moderna samhället*, försöker i boken *Globalisering* avtacka ordets sociala ursprung och samtidigt kartlägga globaliseringsprocessens konsekvenser.

Hans slutsats – som väl i och för sig är föga originell – är att globaliseringen är en av tidens mest dominanta sociala stratifieringsmekanismer. Bauman urskiljer en stark polariseringstendens i dagens värld mellan privilegierade och underprivilegierade, mellan rika och fattiga, mellan de som är mobila och de som är stationära. I stället för "globalisering" bör vi tala om en "globalisering". – ett begrepp som tar hänsyn till de båda ömsesidigt komplementära processerna globalisering och territorialisering, integration och uppstyckning.

BAUMAN RESONERAR om globaliseringens effekter inom flera olika områden. Ett av bokens skrämmande scenarier målar upp en bild av ett inte alltför avlägset Västeuropa där marginaliseringen och ghettoiseringen har gått så långt, att de privilegierade slutligen fysiskt helt har övergivit övriga medborgare. De som inte har hängt med i IT- och ekonomirevolutionen sitter fast i sin lokala värld utan inflytande över de beslut som fattas åt dem i en cyberrymd, som de

inte har tillräde till, och allt de kan göra är att protestera på de sätt som står dem till buds: krossa skyltöster, klä sig avvikande, pierca hela kroppen ... helt enkelt starkare markera sin "stamtillhörighet". Globaliseringen gynnar dem som kan röra på sig, men den missgynnar alla andra.

I SKUGGAN AV globala processer de inte förstår, är majoriteten hänvisade till ett Kafkalknåd liv i osäkerhet, ångest och rädsla. I dessa miljöer växer fundamentalismen och den aggressiva nationalismen, rasismen och nynazismen, hävdar Bauman. Att övervaka dessa övergivna människohöpar behövs inte – de "bevakar" sig själva. Teknologins välsignelse innefattar också att forna tiders nanopontikon, där få övervakade många, har kunnats ersättas av ett synoptikon, där många "bevakar" sig själva genom att titta på de få och ta del av deras åsikter. Tv:n är ett instrument för vakthållning, och i den får den marginaliserade majoriteten se den globaliserade minoritetens företrädare uppträda i debattprogram, här-har-du-ditt-liv-shower, hemma-hos-reportage ...

I DEN POSTMODERNA IT-VÄRLDEN har ingen längre kontroll – det som sker, det sker av outgrundliga anledningar. I sin bok penetrerar Bauman globaliseringens orsaker och effekter. Han är inte direkt en lättläst författare, och ibland tyngs texten av ett alltför filosofiskt och mondänt språk, men det är tveklöst så, att man får en hel del att fundera på under läsningen. En välkommen motvallsargumentering, således, i dessa tider av lovsång över IT och aktiespekulation. Och en välbehövlig fundering över vart vi är på väg – och varför.

KAJ SVENSSON

med hjälp av bland annat Emanuel Swedenborg, nationalromantikens Skansen och kvinnokampen.

avfärdad honom med två korta omnämningar och utan att ens notera existensen av hans enmanstidskrift Skriftställningar, som väl nu snart är uppe i 20 volymer, tyder på att Frängsmyr inte varit särskilt intresserad av att försöka fånga den vidare, breda idédebatten.

Det som saknas är en teori, en infallsvinkel som renodlar ett gärna provokativt perspektiv. Nu är kanske jämförelsen inte riktigt rättvis, och syftet med respektive bokverk också olika, men jag kan inte låta bli att tänka på Per-Johan Ödmans *Kontraster-*

nas spel: en svensk mentalitets- och pedagogikhistoria, 1-2 (1995). Här drivs en tes, och resultatet blir provokativt och spännande.

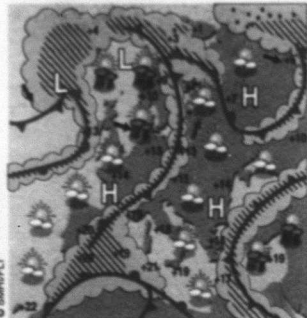
Nu ska dock ingen tro att *Svensk idéhistoria* inte är ett gediget och oundgängligt bokverk, för det är det naturligtvis. Att ge sig in i ett projekt som detta, är ingen lätt uppgift. Författaren ställer sig vidöppen för kritik och förnuftsigt tillrättavisning! Med det i minnet är Tore Frängsmyrs *Svensk idéhistoria* ett lysande och mycket vackert illustrerat, länge efterlyngt bokverk. Tag och läs!

KAJ SVENSSON

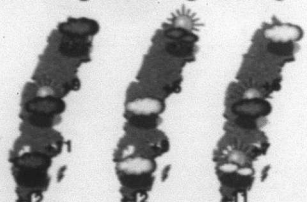
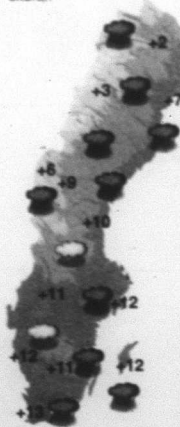
Sverige i dag

Ett regnvläder gör regn på många håll i Norrland och till en början i de östra delarna av Götaland och Svealand. I väster följs det av regnskurar.

Europa i dag

Onsdag Torsdag Fredag

TV i kväll tisdag 24 oktober

SVT1

18.01 Vinga på vilovägar (R)
18.15 Detektiverna
18.25 Björnen och väckarklockan
18.30 Hjämkontoret
19.00 Vera
19.30 Kannibal
19.45 Krig och propaganda
20.00 Sex, chips & rock'n'roll
20.50 Stockholmsparör
21.00-22.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Sportnytt
21.55 Aktuellt
22.00 Stina om...Susan Faludi
22.30 Filmkrönikan
23.00 Funny Bones. Br./am. film från 1994.
1.05 PS. (R)
1.20 Skolskutan (R)
1.50-2.50 TV-universitetet(R)

SVT2

18.00 Aktuellt
18.15 Go'kväll
19.10 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Duellen
21.00 Trafikmagasinet
21.30 Diggiloo
22.00 Regionala nyheter
22.10 Mosaik
23.00 Nyheter från SVT24
23.10 8 dagar (R)
23.45-0.15 Musikspegeln (R)

TV3

18.50 TV3 Direkt
19.00 Vits lögner
19.30 Baren
20.00 UEFA Champions League: Bayern München - Helsingborg
21.35 TV3 Direkt
21.40 Bayern München - Helsingborg, forts
22.55 TV3 Direkt
23.05 TV3 Sport
23.15 Baren (R)
23.45 Våra värsta år
0.15 I nöd och lust
0.45 Brottsplats Los Angeles
1.15 Walker, Texas Ranger
2.10 Street Justice
3.05 TJ Hooker
4.00-4.30 I nöd och lust (R)

TV4

17.59-19.00 Nyhetstimen
18.05 Nöjesnyheterna
18.10 Lokala nyheter

18.25 Vädret

18.30 Nyheterna
18.50 Ekonominyheterna
19.00 Musik-Jeopardy!
19.30 Nya tider
20.00 Äntligen hemma
20.30 När och fjärran
21.00 Ally McBeal
22.00 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.25 Sporten
22.45 Svart eller vitt
23.00 Coola grannar
23.55 Advokaterna
0.45 På liv och död (R)
1.35 Arkiv X (R)
2.20-2.50 M.A.S.H. (R)

Kanal 5

18.00 Clueless
18.30 Spin City (R)
19.00 Vänner (R)
19.30 Big Brother
20.00 Villa Medusa
21.00 Mullvaden (R)

22.00 Fråga Olle

23.00 Big Brother (R)
23.30 Vänner (R)
0.00 Jay Leno Show
0.55 Spin City (R)
1.25 Mord i centrum (R)
2.20-3.05 Renegade (R)

TV8

Börsnyheter från Finans-tidningen sänds varje timme mellan 8.50 och 17.50

18.00 Millenniets personligheter
20.00 Porträtt: Dalai Lama - Tibets själ
21.00 Vinna eller förlorvina
21.30 När det går till överdrift
22.00 Finansnytt
22.15 Människokroppen från A till O
23.15 Finansnytt
23.30 Töntarnas triumf
0.30-6.00 Bloomberg

FINANS
www.fti.se
Nu med snabba nyheter & kommentarer!